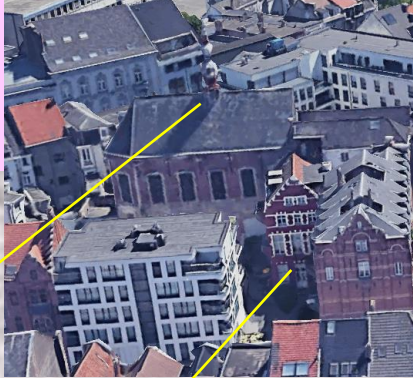

B10 de Oude Houtlei, Brand- Welling- & Schouwvegersstraat

jan@ sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

De Houtleie stroomde langs de oude gevels v/h St.-Amandsinstituut. Bij het dempen v/d bedding werd de gewonnen grond verkocht aan de broeders. Zij bouwden er nieuwe vleugels op zodat alles er heel anders kwam uit te zien.

Onze Hollandse soldaat Wynantz heeft blijkbaar niet stilgezeten in 1821. Hier de Houtleie gezien vanaf de Turrebrug tegen de Poel.

johan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

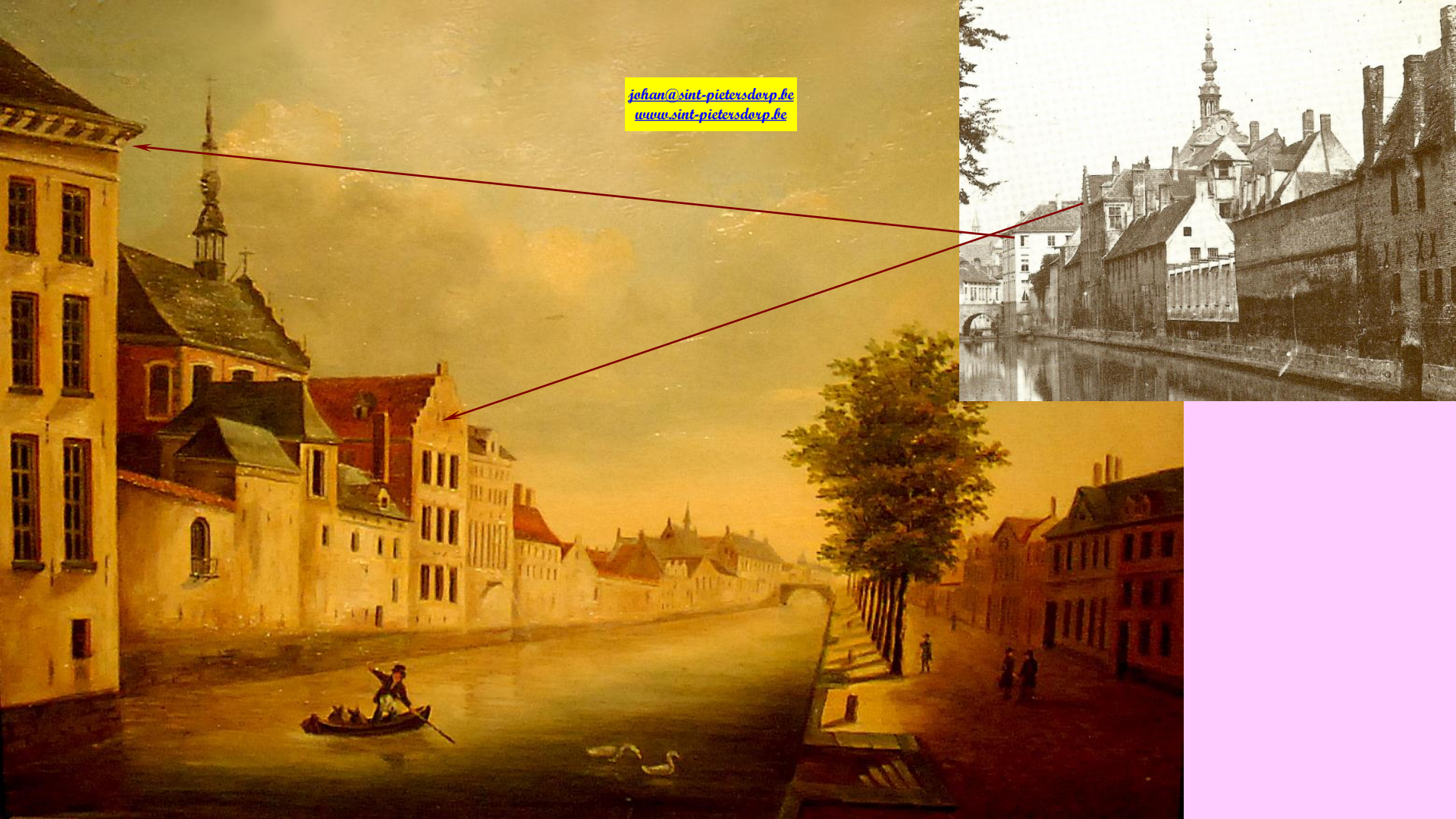
Op 30-4-1873 woedde een brand in het St.-Amandusinstituut. Het torentje stortte volledig in. Het werd in de oorspronkelijke staat hersteld. Heden is dit toch een ander torentje.

Dezelfde situatie bijna 80 jaar later. De foto graaf stond midden op de Turrebrug.

Na het dempen van de Houtleie kreeg de Houtlei de naam Oude Houtlei. Nieuwe gebouwen kwamen op de oude bedding te staan.

johan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

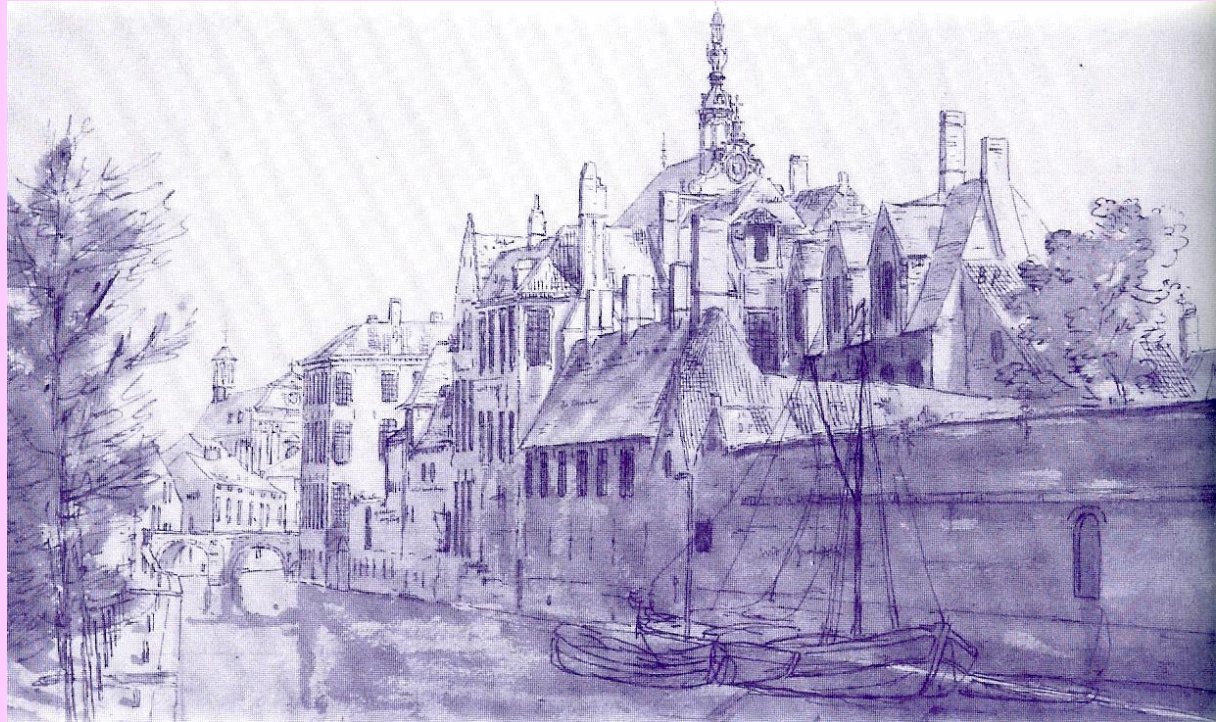

Hoogstraat

Terug grote subsidies gekregen om alles grondig op te knappen wat ze jaren lang hadden verwaarloosd. Mocht men dat mooie torentje (brandde af in 1873) er niet terug opgezet hebben dan vraag ik me af of de kapel nog bestond!

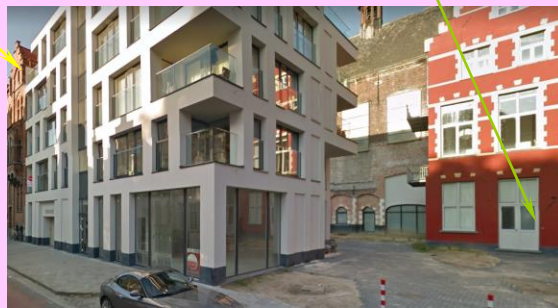
Op een bepaalde moment voor 1859 kon men een groot stuk grond niet meer bereiken. Men vroeg aan het stadsbestuur de Oude Houtlei te overwelven tussen de Posteerne- en de Torrepoort, 380 meter. Veertien stemmen tegen en het werd verworpen. In 1863 zullen de Broeders van de christelijke scholen (St.-Lucas) het gewezen klooster der Alexianen aankopen en het St.-Amanduscollege oprichten. Heden terug een nieuwe bestemming. In 1899 werd de Houtlei gedempt en deze grond werd verkocht.

Gefotografeerd vanaf de Oude Houtlei

Geveltekening uit de masterproef *Ontwerp van een hotel op de site Sint-Amandus* langs de Oude Houtlei. ingediend door **Eveline Traen** tot het behalen van de academische graad van master in de ingenieurswetenschappen: architectuur 2012-2013.

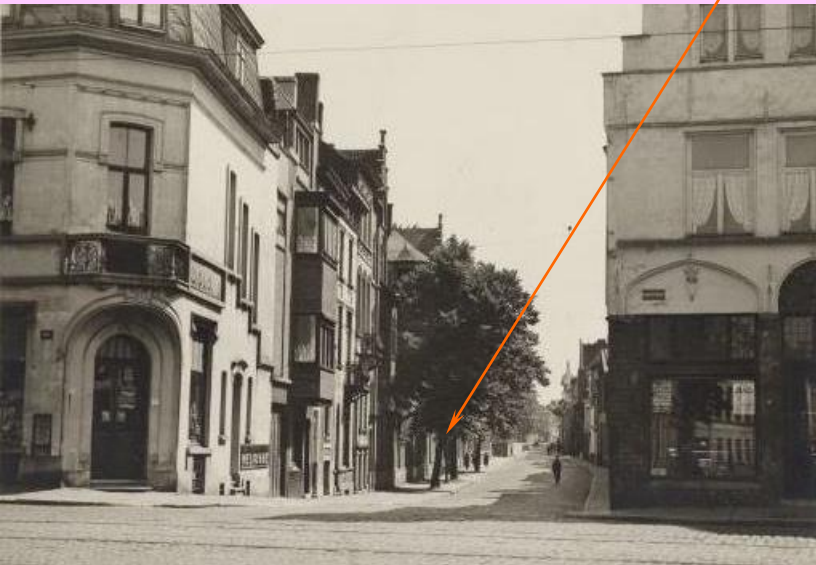
Wat het dan uiteindelijk wel haalde.
Zonder commentaar. Ieder zijn oordeel.

Foto's boven - na de sloop van de muur en gedeeltelijke vervanging door nieuwbouw is het torentje van de oude kapel gelukkig nog goed zichtbaar vanop de Oude Houtlei.

johan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

Foto rechtsonder - de Houtleie met op de achtergrond links de Torenbrug ter hoogte v/d Poel. Op het gedempte water kwamen er op de volle lengte nieuwe gebouwen.

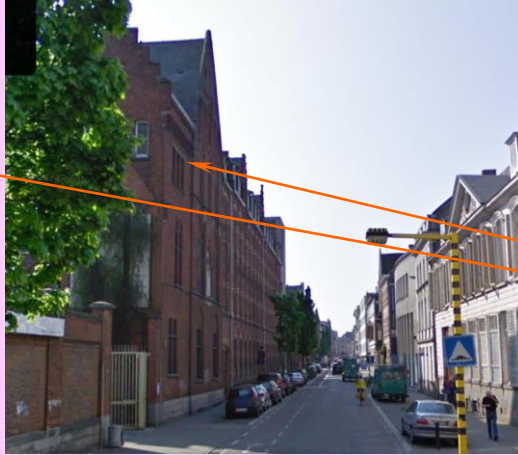
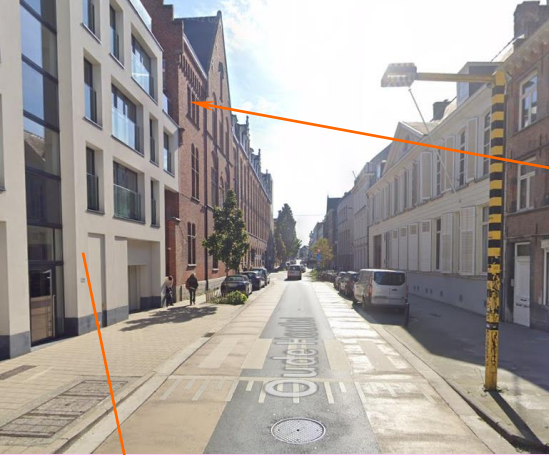
Oude Houtlei 10 met klokgevel

Foto rechtsonder - een oude nog bestaande doch deels gerenoveerde vleugel v/h St.-Amanduscollege gefotografeerd van op de overliggende vleugel langs de binnenkoer. Heden maakt dit ook deel uit van St.-Lucas.

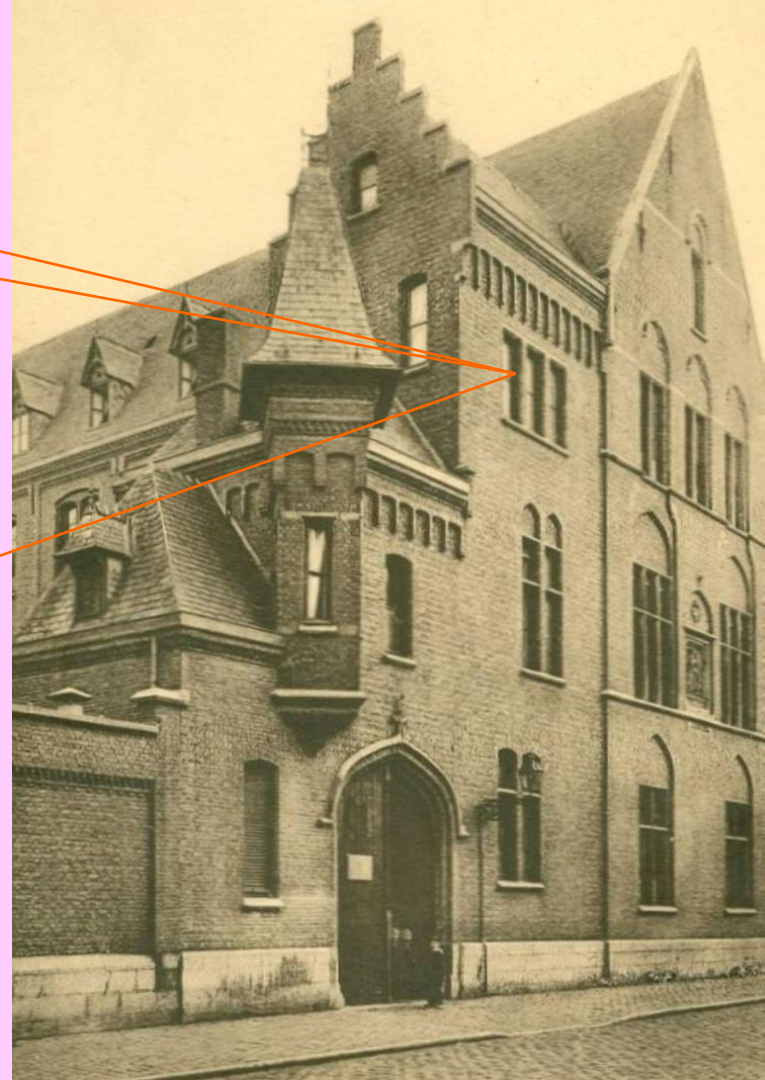
johan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

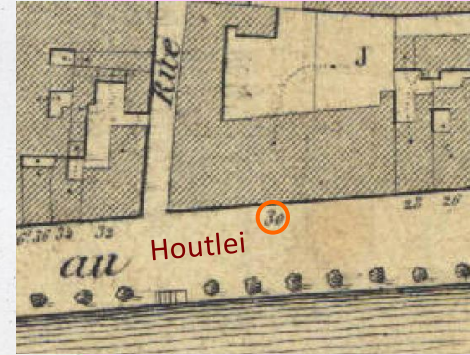
Zeg niet zomaar
St.-Lucas.
Het torentje, de
poort met poort-
gebouw en de
muur zijn reeds
een tijd uit het
straatbeeld ver-
dwenen.

jehan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

L. Delecroix woonde medio 19e eeuw aan de Houtlei op het n° 30. Hij bezat een katoenweverij die op de Noordkaai 102 buiten de Brugsepoort gelegen was.

Wanneer we er de kaart van Gérard uit 1855 op na slaan zien we het huisnummer op de **hoek van de Schouwvegersstraat met de Houtlei**.

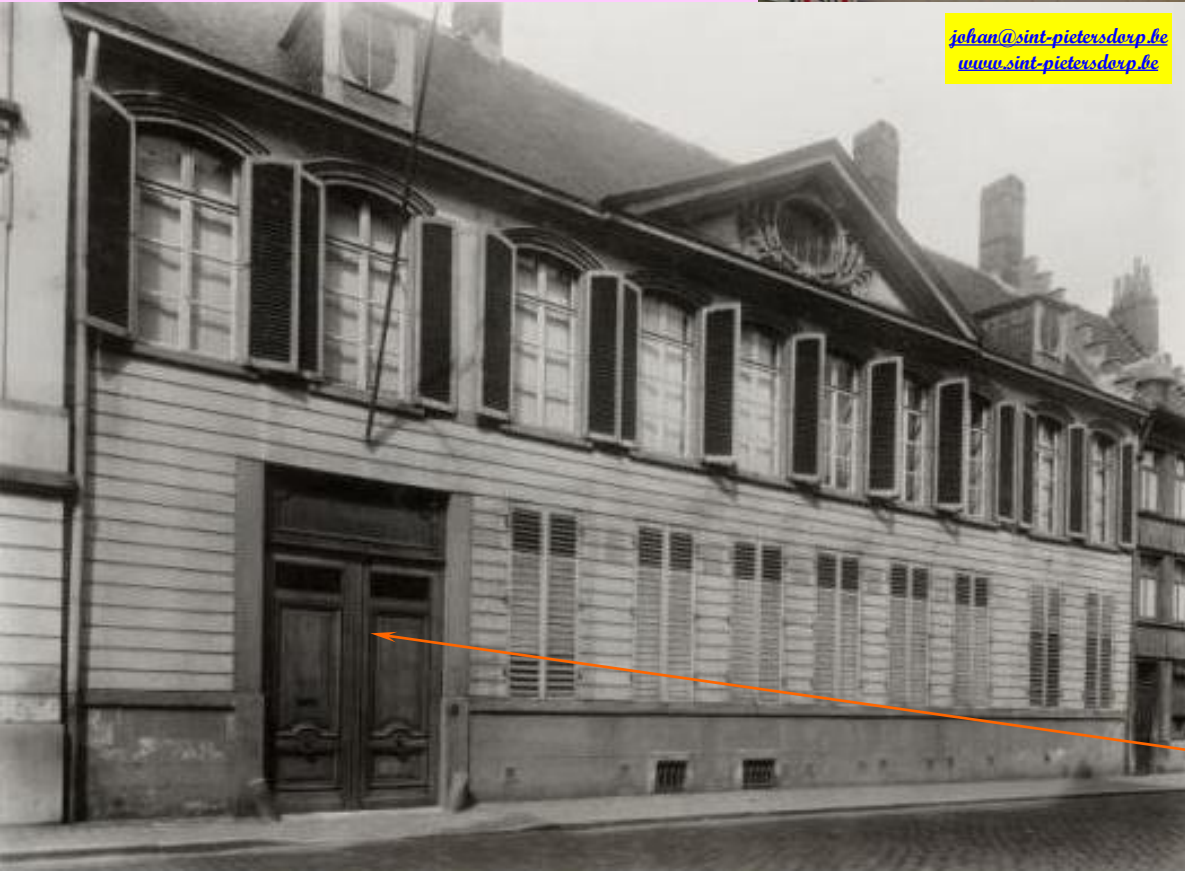
Bij deze is dit fraai porseleinkaartje terug nieuw leven ingeblazen.

Waarschijnlijk kwam deze eigendom van Delecroix in handen van advocaat A. Delebecque rond 1870, zie vlg. dia

Lith. G. Jacquemain, R. Basse, Gand.

Foto anno 1940 - het herenhuis *Hotel Ortegat*, also genaamd naar de laatste eigenaars, gelegen naast het hoekhuis *Schouwvegersstraat* - Oude Houtlei en heden het n^r 34. Sinds 1735 werd de voorgevel een paar keer gewijzigd.

jehan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

Het herenhuis werd sinds ± 1870 bewoond door de familie Delebecque, advocaten.
Door zijn huwelijk met de dochter van L. Delebecque verwierf L. Ortegat na haar overlijden de eigendom.

Bouwaanvraag anno 1735

De Schouwvegersstraat richting Oude Houtlei

De Schouwvegersstraat richting Oude Houtlei met reclamebord waarop te lezen staat Buysse H. Slotenmaker. Dit was het huis met n° 9 in 1932.

Op de hoek v/d Oude Houtlei en de Schouwvegersstraat staat sinds 1988 een gedrocht van een bunker v/d Sint-Lucasschool.

Dat was ooit anders.

Sinds 1799 had de Nederlandstalige Parnassus-schouwburger zijn foyer en ingangpoort.

Een dekreet van 1806 beviel de sluiting van alle Vlaamse theaters. Dat bleef zo tot in 1812.

In 1848 omgevormd tot dansgelegenheid. Ook werd de zaal gebruikt voor meetings en vergaderingen.

In 1928 kwam er een afdeling v/d St.-Lucas-school, het HIGRO (Hoger Instituut voor Grafisch Onderwijs).

johan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

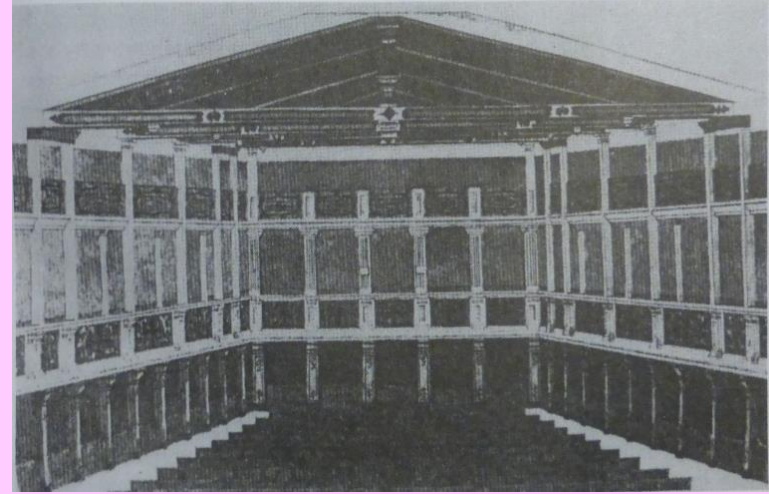

KUNSTDRUK

Spektakel
Toneel
Theater
Variété
op de Oude Houtlei

de voorganger v/d
Minardschouwburg?

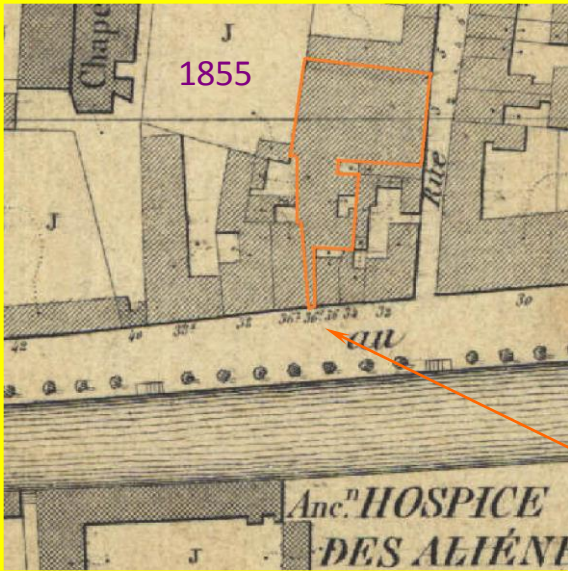
johan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

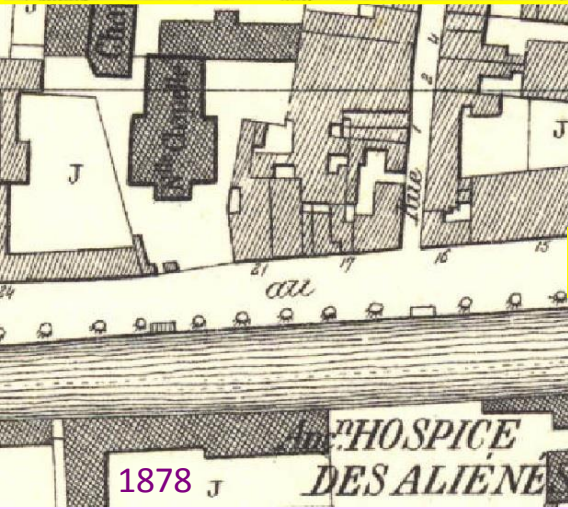
1800 Men heeft ook binnen Gend den kleynen Theater van 'e
voor desen *Rhetorica*, heden genaemt des *Variétés*, is gelegen
op de *houtleye*, op den welken worden vertoont Tragedien.
Comedien en Operas, soo in de Fransche als Vlaemsche Taalen.

1837 MAETSCHAPPY VAN RHETORICA TE GEND.
Ingerigt in den Parnassus-berg op de houtleye.
Het bezonder oogwit dezer Maetschappy is de studie der Nederlandsche
tael- en letterkunde, de Declamatie, het schoon Geschrift en het Muziek.

1837 KAMER VAN RHETORICA TE GEND.
Deze Maetschappy bestaet voornamenlyk uyt werkende
en eere-leden, is van ouds bekend onder den tytel van
Fonteynisten, en geeft in het winter-jaergetyde gewoonlyk
hare tooneeloeffningen in het schouwburg van Rhetorica
(*Théâtre des Variétés*), op de *houtleye*.

1855

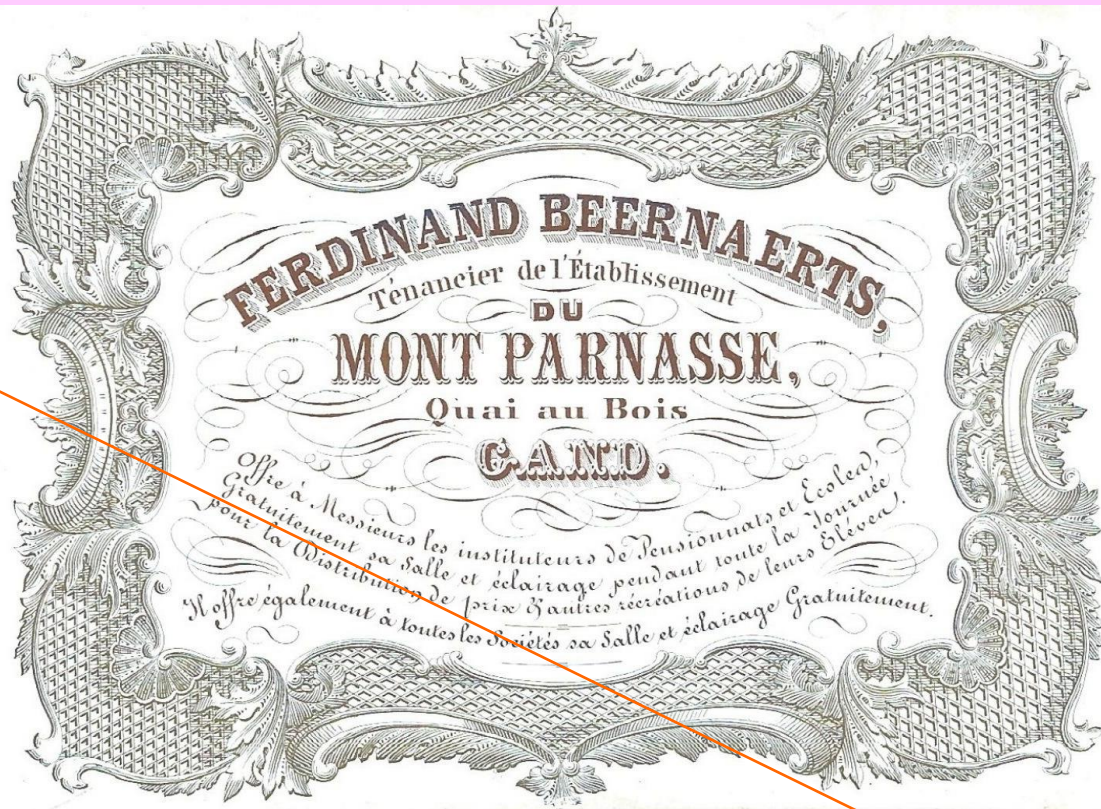

1878

Porseleinkaart omtrent 1863. Ferdinand Beernaerts uitbater v/h etablissement *Parnassusberg* op de Houtlei biedt aan de heren bestuurders van de pensionaten en scholen gratis zijn zaal en verlichting gedurende de ganse dag aan voor de prijsuitreiking & andere ontspanningsdoeleinden van hun leerlingen. Hij biedt tevens aan alle verenigingen zijn zaal en verlichting gratis aan.

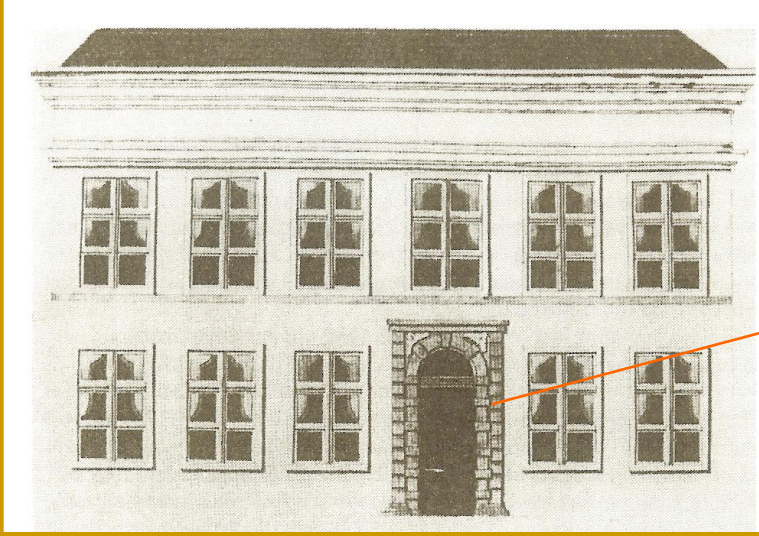
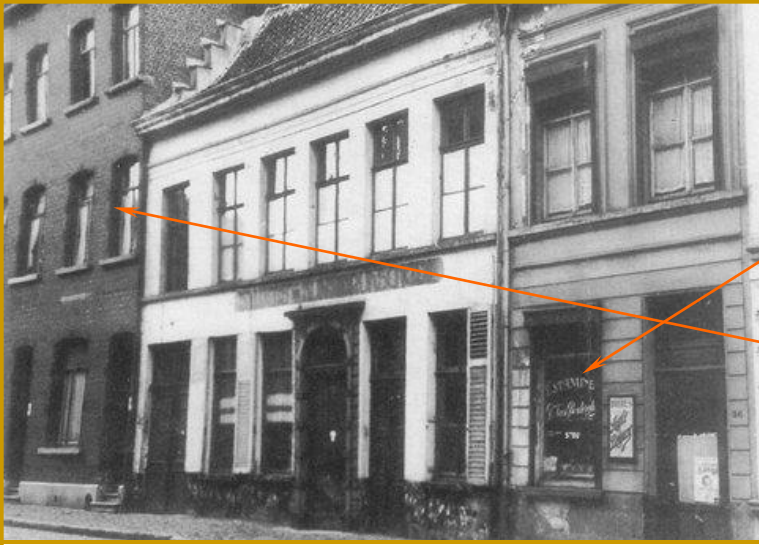
Let op de huisnummers van 1855 waar enkel pare nummers te zien zijn en in 1878 de nummering gewoon doorloopt.

john@sint-pietersdexp.be
www.sint-pietersdexp.be

Beernaerts Ant., in den *Parnassusberg*, houtlei 36¹ en in den *Oeijevaer*, schouwvagerstraet 5

Circa 1930 baatte G. Van Renterghem een café uit naast de drukkerijschool van St.-Lucas.

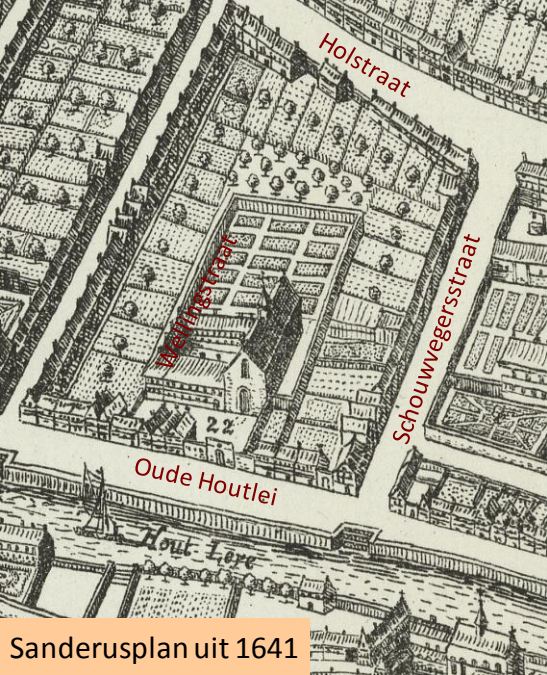

Lith. G. Jacquain, r. basse, 3, Gand.

Betoverend visitekaartje van een rijtuigmaker die er prat op ging hofleverancierte zijn.

Lieven Vandercruyssen, Houtlei 38.

Hij was ± 1840 gevestigd naast de Parnassusberg net voor de Poortakker.

Sanderusplan uit 1641

Nieuwe kapel uit 1874

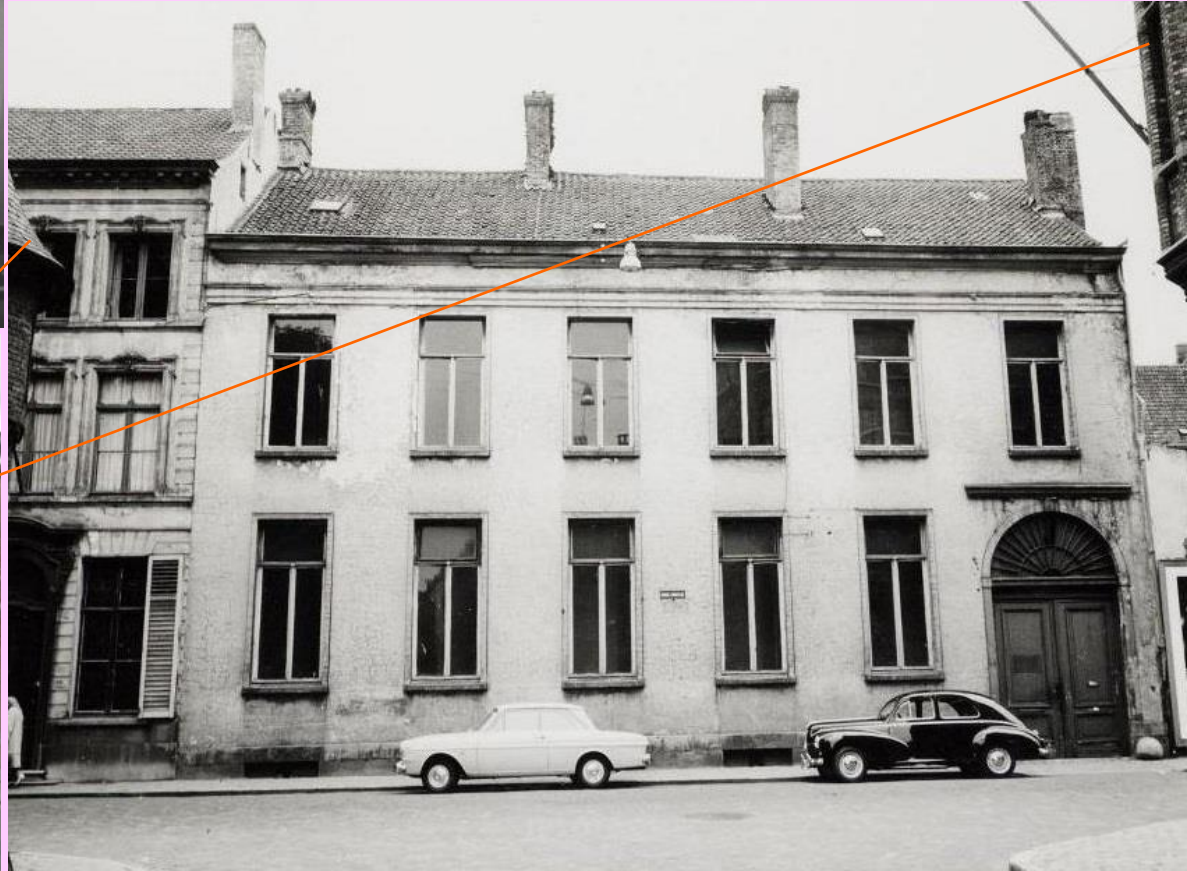

Het Sint-Aubertusbegijnhof, bekend als Poortakker naar de naam van stukken grond buiten de toenmalige stadsmuren, werd opgericht in 1278 als derde begijnhof te Gent. Het betrof een kleinschalig begijnhof dat voorzag in de verzorging van achttien hulpbehoevende, oude of zieke begijnen die leefden buiten de twee grote Gentse begijnhoven Sint-Elisabeth en Ter Hoye. In 1863 werd de Poortakker verkocht aan textielabrikant graaf Joseph de Hemptinne. De koper wijst erop dat de kapel, een der oudste bidplaatsen van Gent, zal behouden blijven. Later schenkt hij het gehele complex met gronden aan zijn dochter Agnes, benedictines, die er een klooster zal van maken.

Monasterium Poortackere
heden hotel en voormalig restaurant in de kapel op de Oude Houtlei.

De Oude Houtlei. Deze foto werd genomen vanuit de Zwartezusterstraat om het volledige gebouw te kunnen vastleggen. Het zijn beide hoektorentjes die de exacte locatie bepalen. Dat was mijn geluk anders had ik het niet meer kunnen plaatsen.

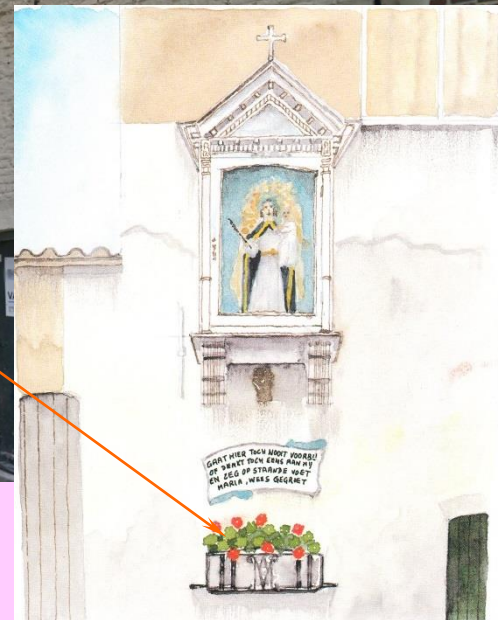
Brandstraat

Oude Houtlei

Holstraat

Wellingstraat

Tijdens de cholera-epidemie in 1832 namen de bewoners van deze buurt hun toevlucht tot O.-L.-Vrouw. Toen de ziekte golf geluwd was, trokken zij naar hun parochiekerk Sint-Martinus-Ekkgem en offerden er aan het beeld van de Zoete Nood Gods een „pestkaars”. Zij legden de plechtige gelofte af jaarlijks zo een kaars naar de kerk te brengen uit dank voor de bescherming van O.-L.-Vrouw. In de buurt zelf wilden zij een Mariakapelletje plaatsen. Zij spaarden en schooiden en in 1835 hadden zij voldoende geld. Het kapelletje werd plechtig ingewijd. In 1935 werd de honderdste verjaardag met grote luister gevierd.

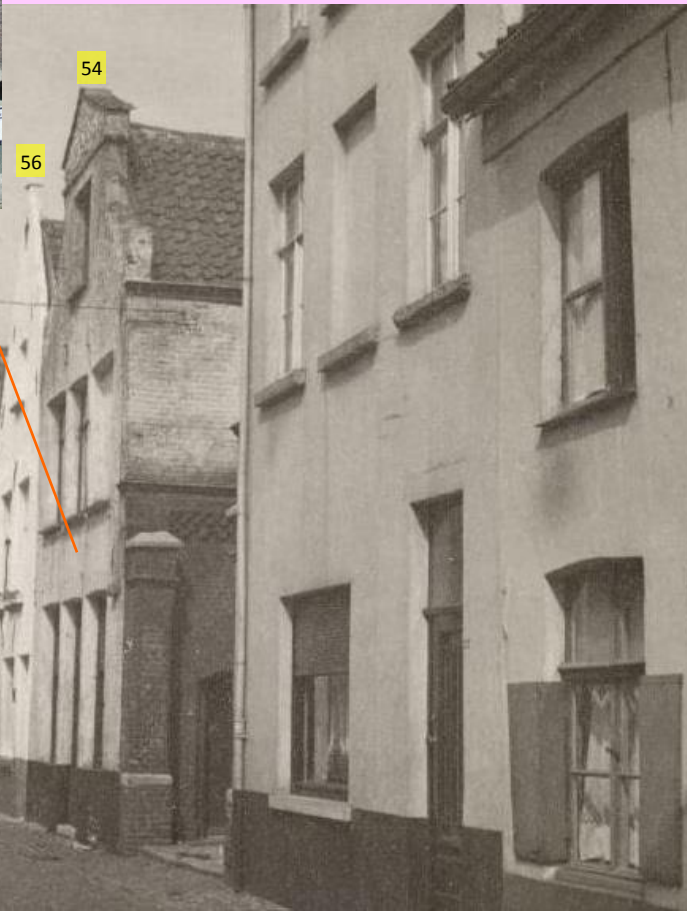
Hier was tekenaar Gilbert Boerjan present.

johan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

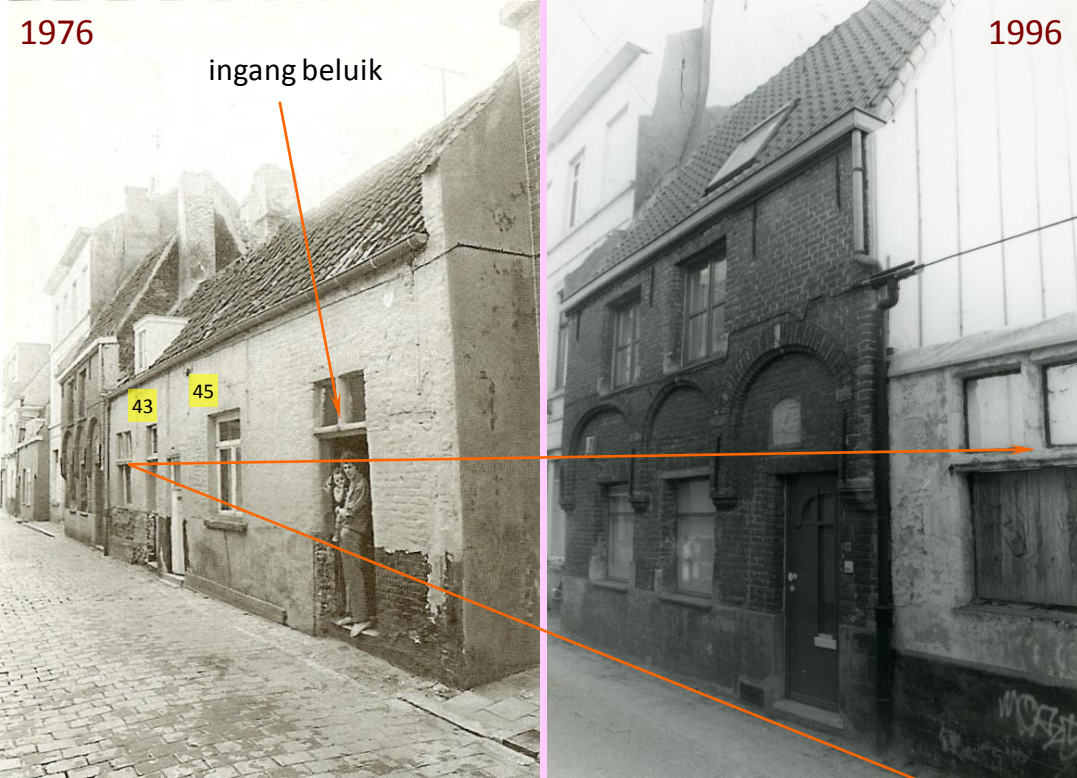
Tuurlijk is het verdwenen en ook hier in de Wellingstraat
moest men met nieuwbouw de oude rooilijn verlaten

Wellingstraat,
 nog heel wat
 oudere huisjes in
 het straabeeld.
 Opvallend is dat
 men bij
 nieuwbouw
 blijkbaar op de
 nieuwe rooilijn
 moet bouwen.

De Wellingstraat heeft nog heel wat typische arbeiders-huisjes uit vervlogen tijden die als erfgoed geklasseerd werden. De huisnummering aan de onpare kant is wel heel wat veranderd door het feit dat er midden in de straat een modern appartementsgebouw is opgetrokken.

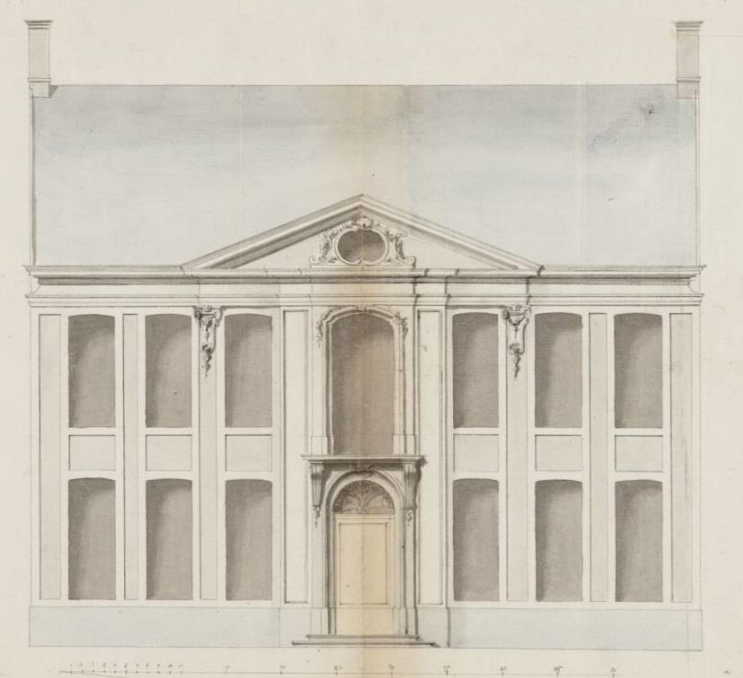

De nieuwbouw hiernaast afgebeeld is het huidige nummer 91 in de **Wellingstraat** die in de plaats kwam v/d kleine arbeidershuisjes met achterliggend beluik dat in 1949 nog gesaneerd werd. In 1996 werden de huisjes gestript en is de gevel blijven staan. Het uiterlijk v/d nieuwe gevel is een knipoog naar het verleden en nagenoeg een kopie met recuperatie v/d natuurstenen tussendorpels en monelen in de vensters en boven de deuren. Op de foto rechtsboven zie je de beluikkoer gefotografeerd richting uitgang v/h beluik. De jongeman met kind op de arm is heden wellicht ook op pensioen.

johan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

Wellingstraat 89, voorheen het n^r 41. Het huis zou teruggaan tot medio XVIe eeuw en wordt gekenmerkt door 3 ovaalbogen in traditioneel metselwerk rustend op geprofileerde kraagstenen. De dakkapel is verdwenen en op vandaag vervangen door een velux. Net ernaast de n^{rs} 43 en 45 en een extra **deurtje** dat toegang gaf tot een beluikje van 3 huisjes, zie vlg. dia voor het vervolg.

Herenhuis op de hoek
v/d Oude Houtlei -
Wellingstraat

johan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

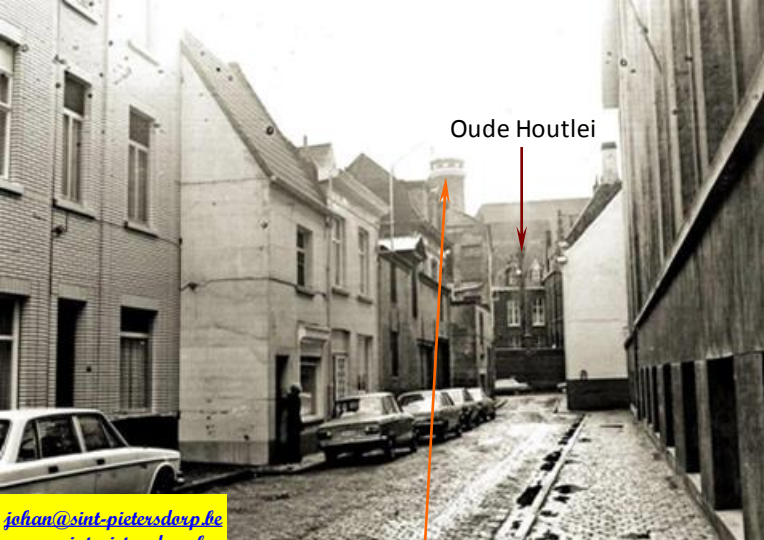
johan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

Brandstraat

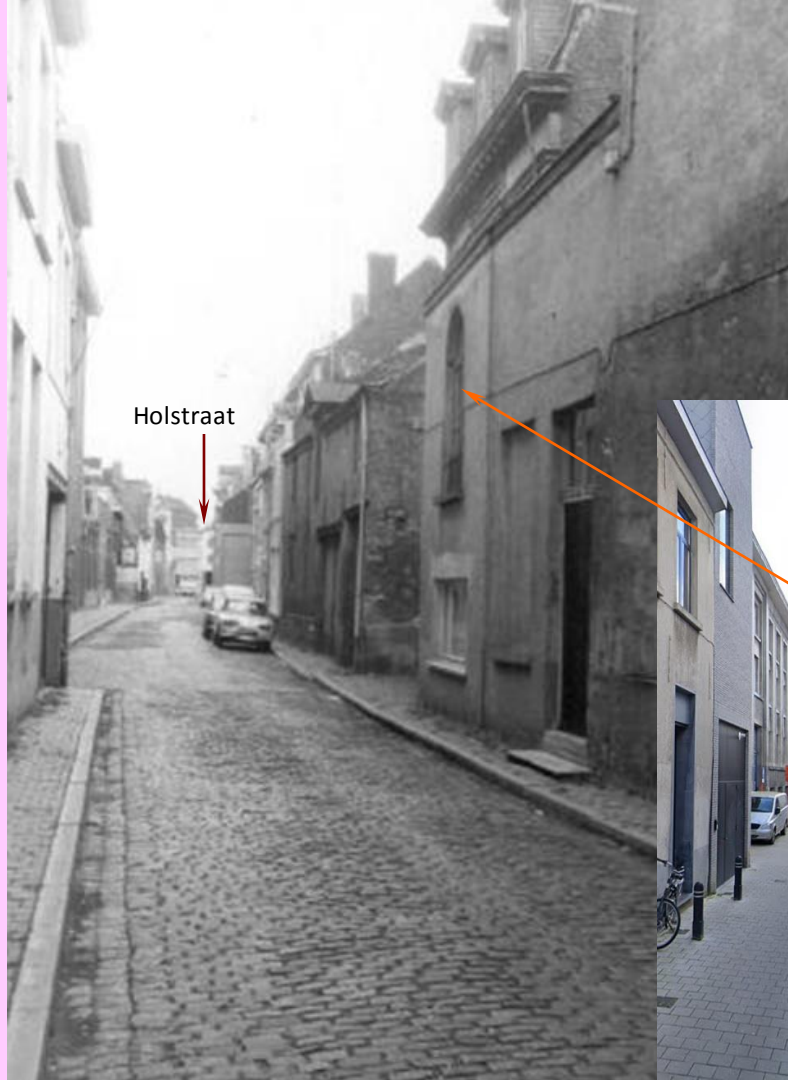
De Houtleie gefotografeerd vanaf de Posteernebrug.

Oude Houtlei

johan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

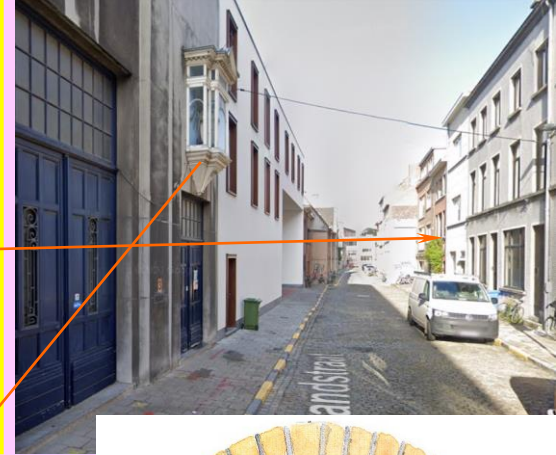
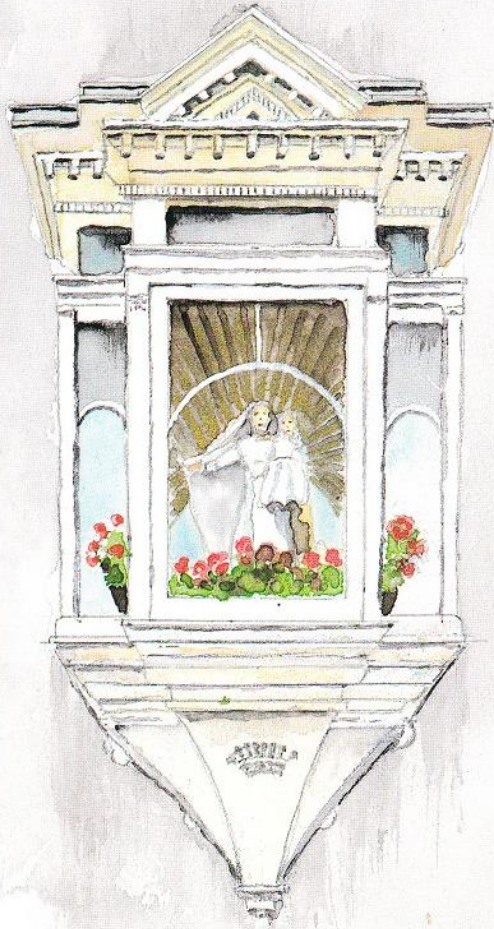
Holstraat

Het begin v/d
Brandstraat aan de
Oude Houtlei. Quasi
onveranderd.

Twee dicht bij elkaar hangende Mariakapelletjes in de Brandstraat

johan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

Tekenaar Gilbert Boerjan had er in de jaren tachtig zeker zijn werk van gemaakt om een honderdtal kapelletjes te tekenen en inventariseren.

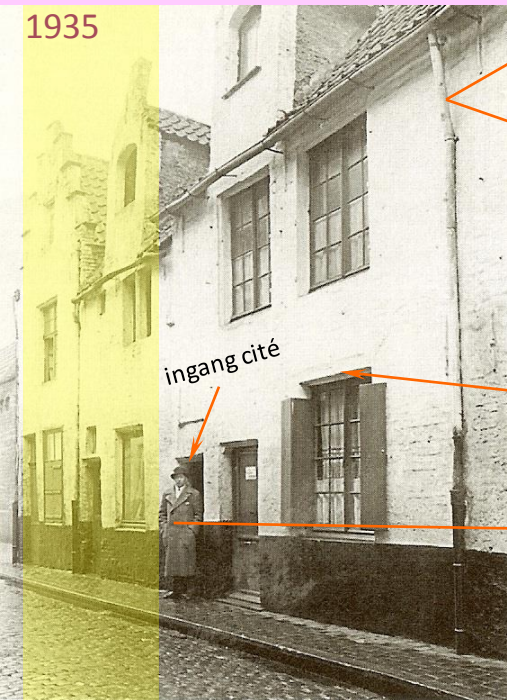
Deze kapel wordt in verband gebracht met de pestepidemie in de wijk in 1321. Volgens de overlevering werd ze geplaatst aan het huisje waar de vrouw woonde die toen het initiatief nam om Maria's hulp in te roepen tegen deze niets ontziende plaag. In 1934 werd de kapel verplaatst naar de voorgevel van de Sint-Antoniuskring.

De cité in 't begin v/d Brandstraat met de huidige n^{rs} 9 tot 19, lijkt nog steeds een gesa-
neerd woonerf te zijn.

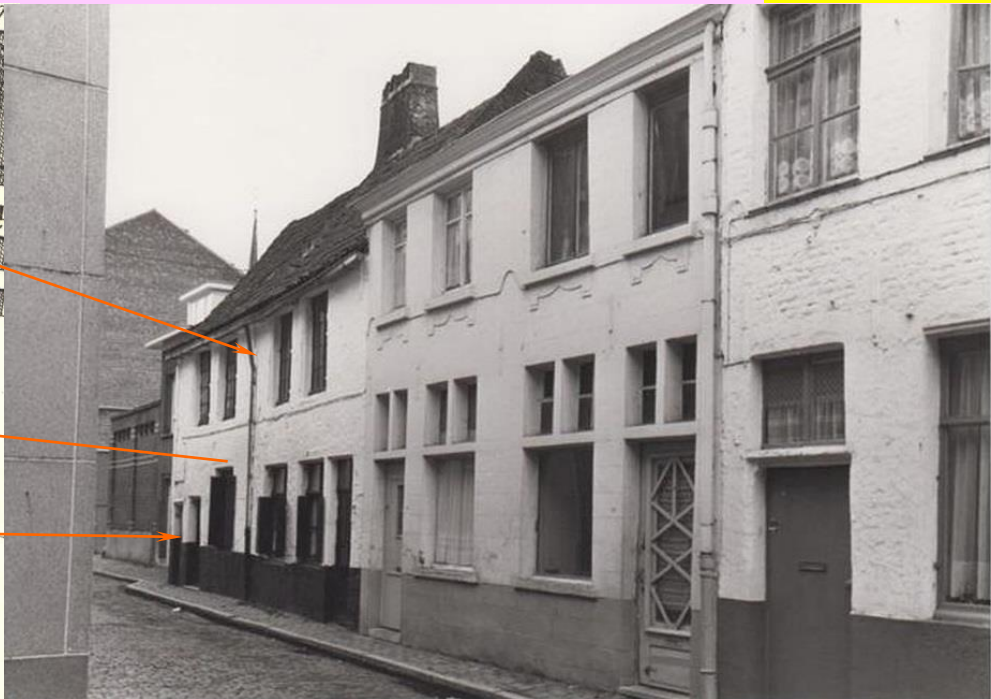
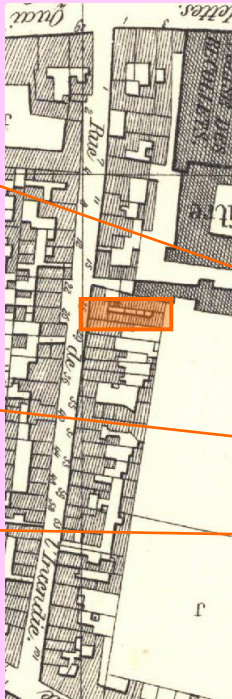
jehan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

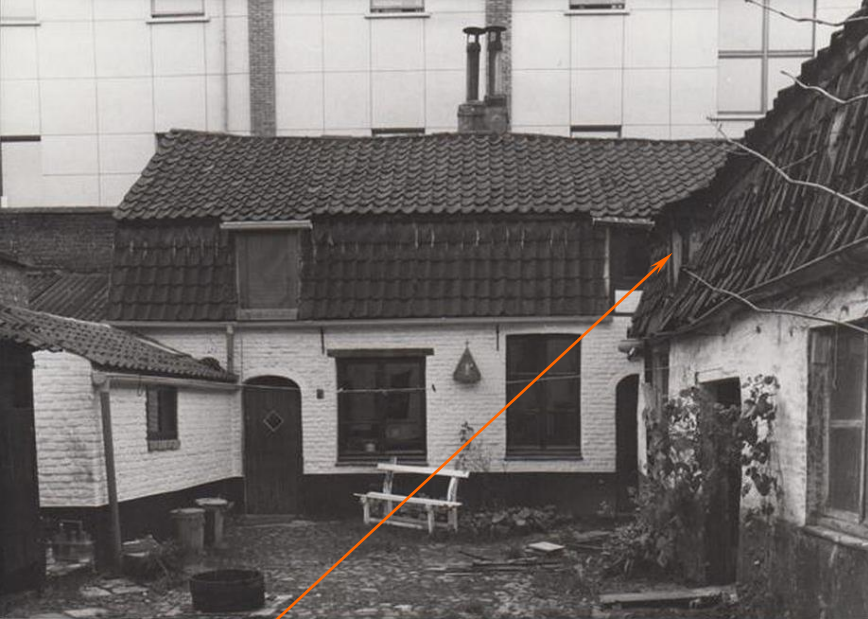
1935

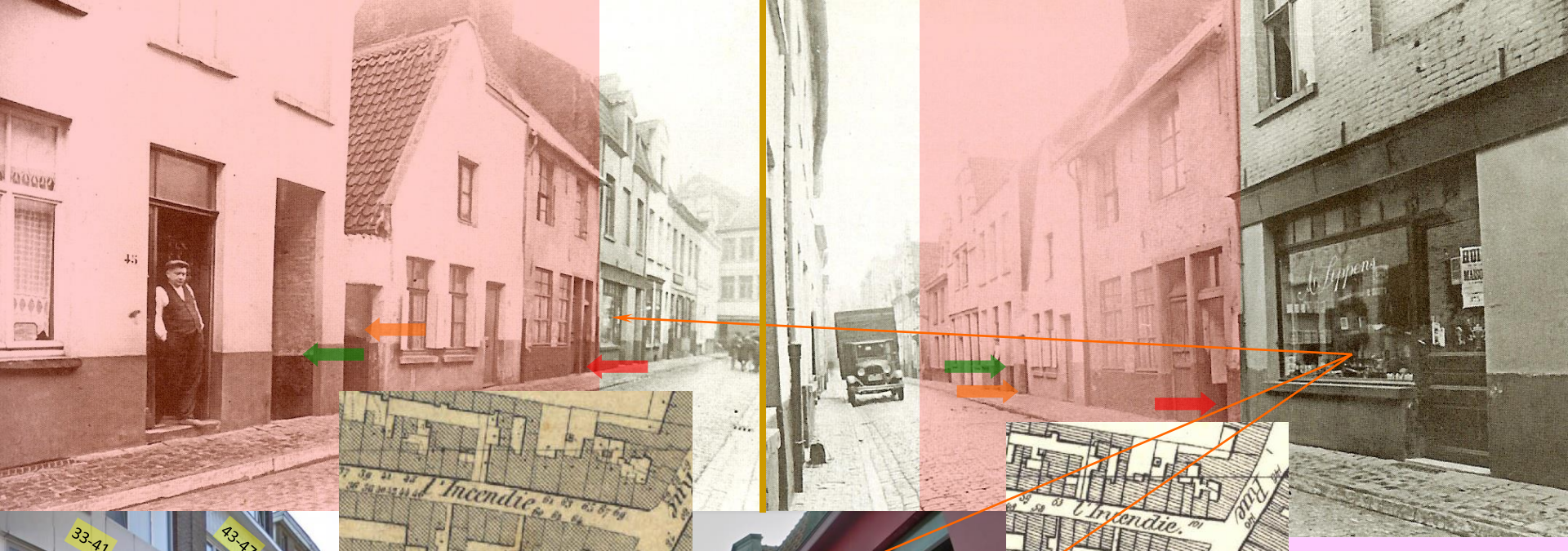

De man staat voor de ingang van de achterliggende huisjes die we op de kaart van 1878 terugvinden.

De overige 2, in het geel gearceerde huizen, (nu n^{rs} 5 & 7) werden later gesloopt en kwamen op de nieuwe rooilijn te staan.

In 1896 waren er in de Brandstr. 12 citeetjes. In 1935 waren er nog 8 en ik dacht heden nog één woonerf.

johann@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

Beide foto's boven - Brandstraat in 1935, de blokpijlen verwijzen naar drie cite's van toen. Op de kaarten uit 1855 li. en 1878 re. staan ze duidelijk ingetekend.

Foto linksonder - de nieuwe huizen die in de plaats kwamen v/d roze gearceerde op de oude foto's

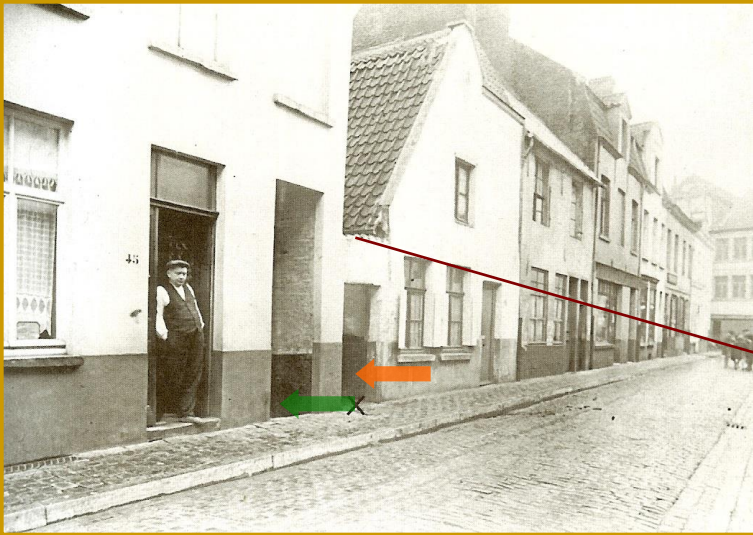
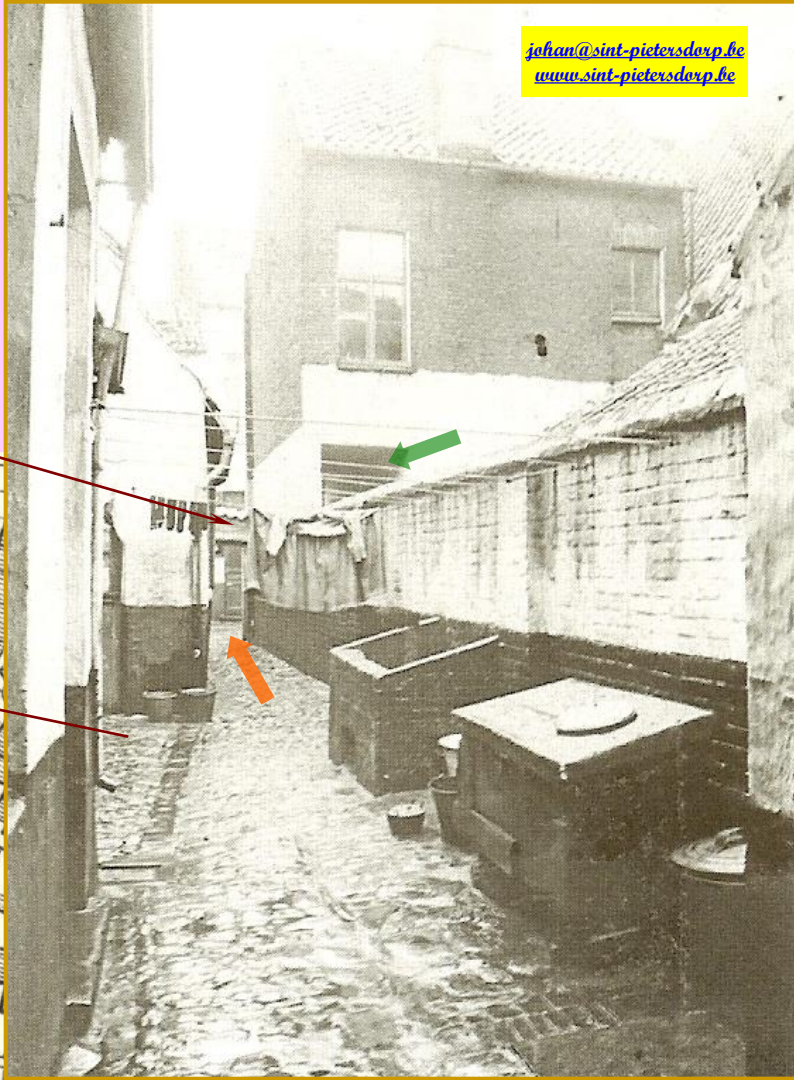
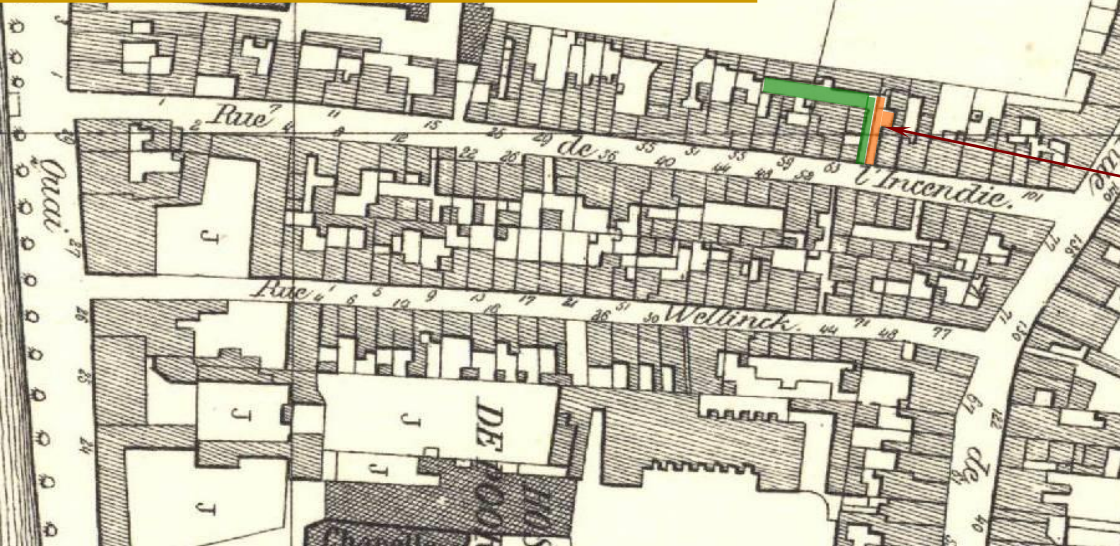
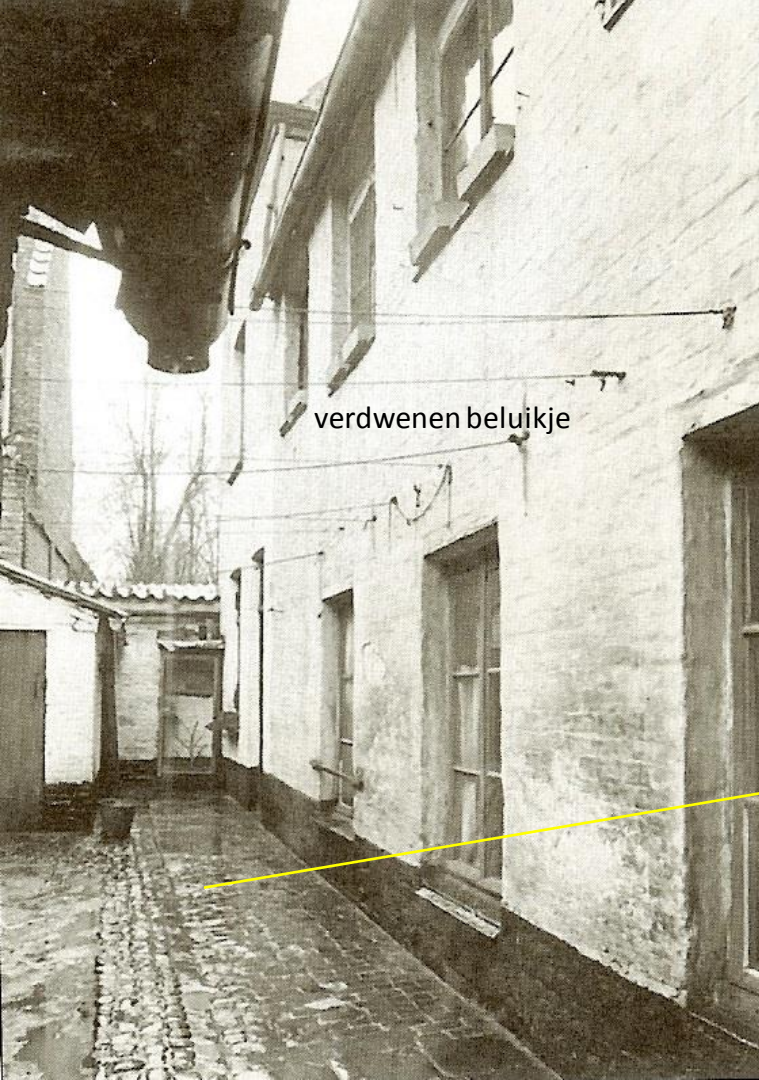

Foto links – Brandstr.
in 1935, de oranje
pijlen verwijzen naar
de cité van toen met
de n^{rs} 61 tot 69.
De kaart is van 1878
zodat de huisnum-
mers niet relevant
meer zijn.

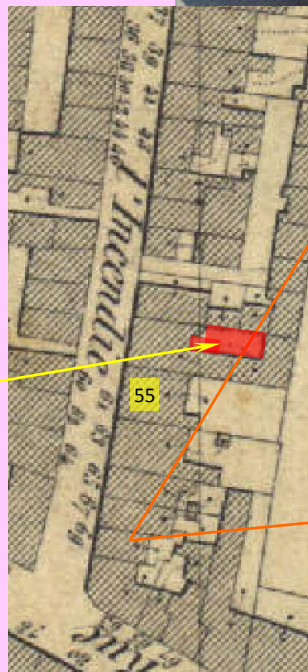

verdwenen beluikje

johan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

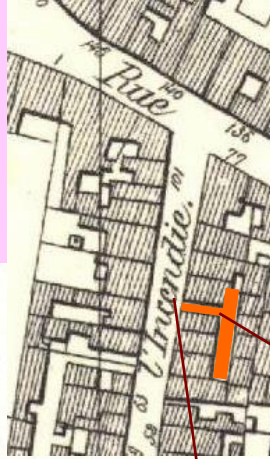
Aan het eind v/d **Brand-straat** zijn de huizen op de oude rooilijn aan de **onpare kant** vrij goed herkenbaar.

de huisn^{rs} zijn de huidige

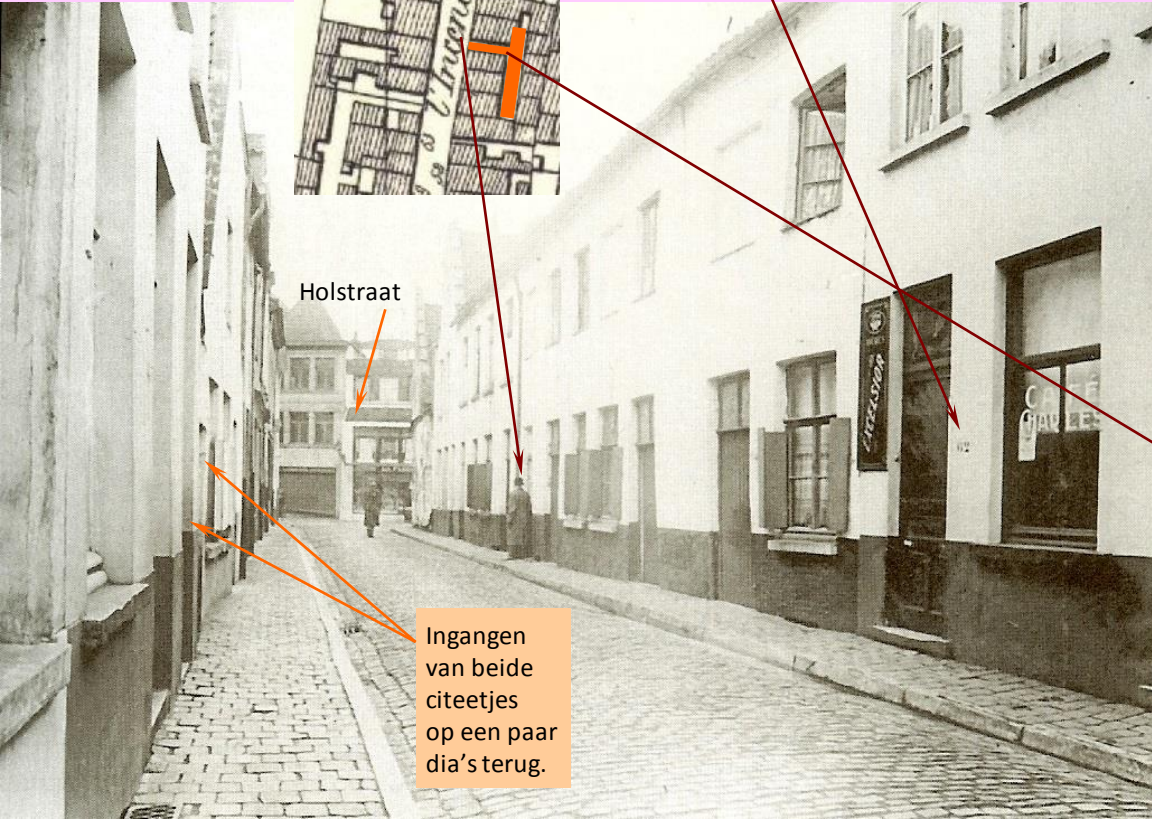

Brandstraat pare
kant, gesloopt
beluik in 1941 ter
hoogte van de
huidige huisn^{rs} 56
tot 60.

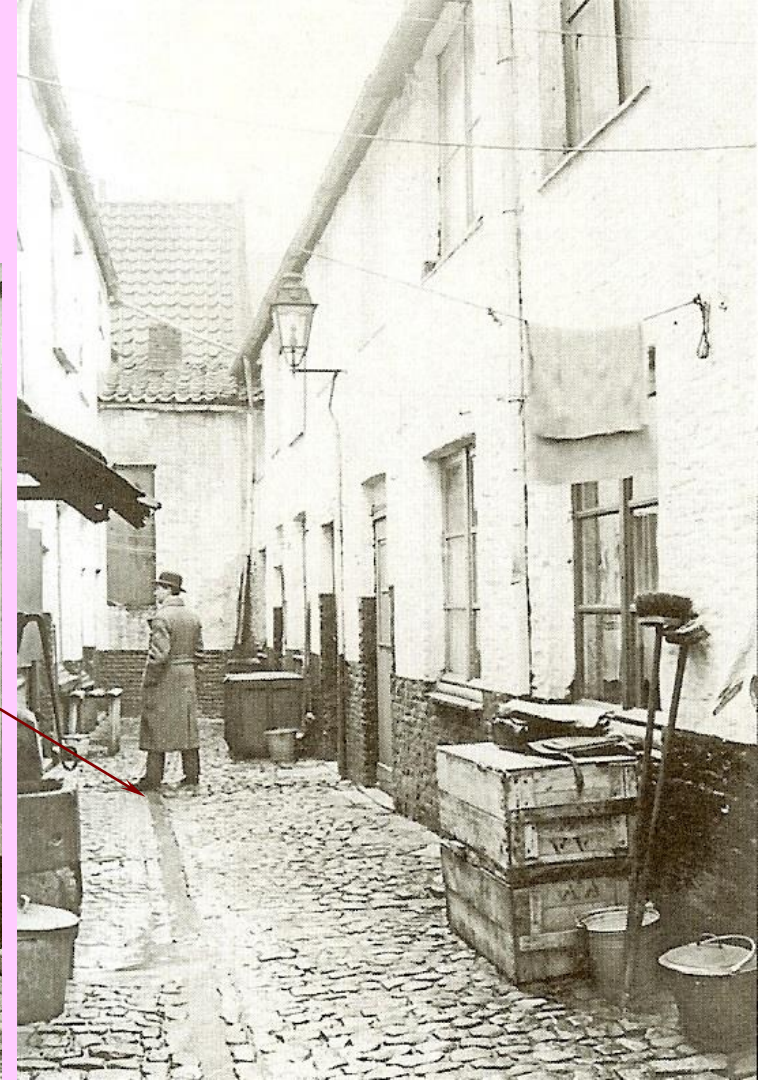
In de Brandstraat op het n^r 62 van toen had
Gryp Charles een cafeetje. Nu bij benade-
ring ter hoogte v/h n^r 54.

johan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

Holstraat

Ingangen
van beide
citeetjes
op een paar
dia's terug.

Regelmatig toon ik details uit kadasterkaarten van 1825 die oorspronkelijk werden opgemaakt toen we nog één land vormden met Nederland. Deze kaarten werden verder gebruikt en aangevuld na de onafhankelijkheid. Na de scheiding met Nederland waren we als je wat geschiedenis leest allesbehalve een welvarend land. Het kanaal Gent-Terneuzen werd voor 9 jaar afgesloten. Neem daar nog een jaar bij om alles terug op te ruimen en uit te baggeren. Na 10 jaar stilstand kon het eerste schip er zijn lading lossen in 1840. Later werden we geconfronteerd met verschillende cholera-plagen. In 1855 waren de gebroeders Gérard klaar met hun kaarten en er trad rond deze tijd wat verbetering in. 1825-1855 was dus 30 jaar. Vermits deze kaarten regelmatig werden aangepast kan ik dus niet de datums vaststellen wanneer deze werden aangevuld. Maar je mag aannemen dat er niet zoveel veranderd is tussen 1840 en 1850. Zoals je weet heeft de stadsuitbreiding vooral plaatsgehad toen in 1860 de poorten niet meer werden gesloten. 20 jaar later moest men terug nieuwe kaarten hebben. Dit gebeurde met de Gevaert-kaart rond 1878, 25 jaar later na de gebroeders Gérard-kaart. Het is interessant deze kaarten te vergelijken met deze van 1855 om te zien hoe onze stad is veranderd.

1524 Pieter de Keyser

Tourneurs ou Kincalleurs /
Houtdraeyers

± 1562 Handschrift
Codex Iconographicus 265 Munchen

Tornatores
Hautdraijere

johan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

Leuze in latijn & vrije vertaling
Opus Alcimedontis.
Het Werk van Alchimedon.

Poëtisch vertaald door J. Harduyn
Het was Alcimedon,
Die 't alder-eerst begon.

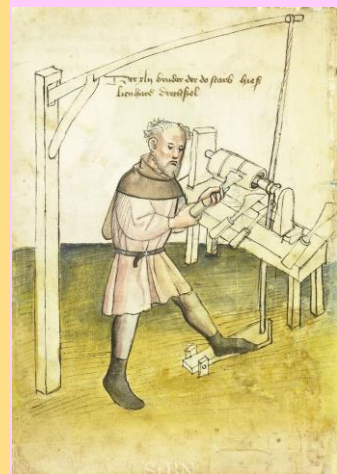
Blasoenering Nederlands

*In keel, beladen met een kandelaar en een boor van goud, een bijl
van zilver met een steel van goud.*

Blasoenering Frans

*De gueules, chargé d'un chandelier, d'une vrille d'or et d'une
hache d'argent, au manche d'or.*

In onze stad waren de ambachten of neringen gedurende de 15e en 16e eeuw goed georganiseerd in gilden. Elke gilde had zijn wapenschild. De gilden werden ook vertegenwoordigd in het stadsbestuur. Zij maakten Gent groot.

Einde B10 zie verder B11

Schokkebroersvestje,
Klein Ramen, Ramen,
Komijn-, Brouwersstr.,
Blindeken
Luxemburgstraat,
Torrepoort en -steeg

Beste, we zijn geen bedrijf dat men dagelijks contacteert. Voor ons is het van belang het webadres door te geven aan vrienden en ook E23 erbij te vermelden zodat zij onmiddellijk hun straat kunnen aanklikken. Zalig toch!